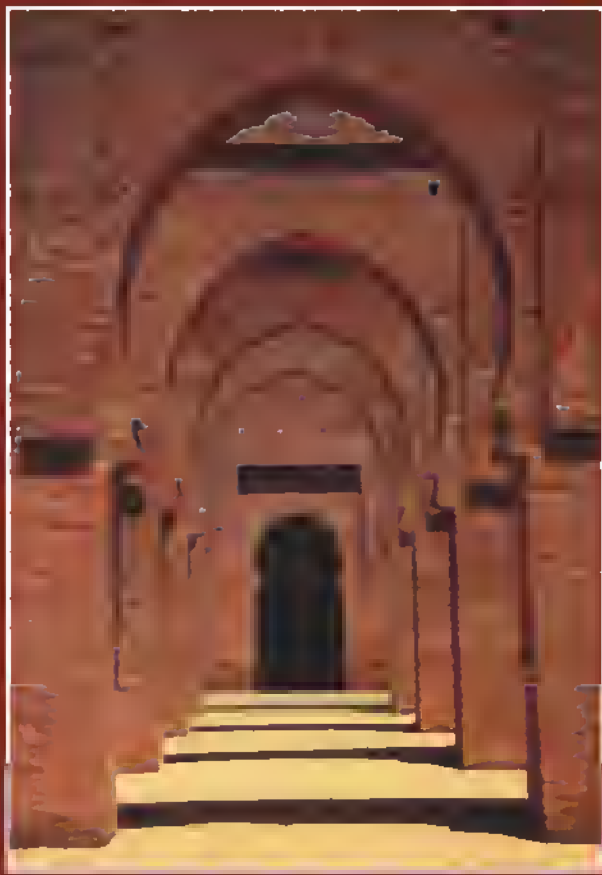

મેં પુજારી થા મમારોં કા

લેખક : અબ્દુલ મુનઈમ અલ જદાવી

અનુવાદક : મન્સૂર અહમદ મદની

ઈસ્લામિક ઇન્ફર્મેશન સેન્ટર

હોટલ નુરાની પાસે, ડાંડા બજાર, ભુજ - કચ્છ.

Mo. : 84017 86172 - www.iickutch.blogspot.in

અલ્હમ્દુલિલ્લાહી રબ્બીલ આલમીન વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા ઇમામીલ મુવહ્હીદીન. અલ્લઝી અસ્સલહુલ-લાહુ રહ્મતલ લિલ આલમીન. નબ્બીયીના મુહમ્મદ વ અલા આલીહી વસહબીહી અજમઇન. વબઅદ.

યહ એક એસે આદમી કી દિલચસ્પ કહાની હૈ જો એક એસી ઘડી સે ગુઝરા હૈ જિસમેં કેવલ અન્ધકાર (તારીકી) હી થા, ઓર વહ તોહીદ સે દૂર દુખિત અંધેરોં મેં ભટક રહા થા, કબ્રોં સે તબર્ક હાસિલ કરના, ઉસકા તવાફ કરના, ઉસ પર સર ઝુકાના ઉસકા મહબૂબ કાર્ય થા, ફિર અલ્લાહ તઆલા ને ઉજાલે કી ઓર ઉસકી હિદાયત કી, ઓર વહ તોહીદ કા ઉજાલા હૈ, અલ્લાહ તઆલા જિસે યાહતા હૈ સીધે માર્ગ કી હિદાયત દેતા હૈ, ફિર ઉસને યહ કિતાબ લિખી જિસ મેં અપની કહાની કો ઇસ લિએ લિખા કિ શાયદ યહ દૂસરોં કે લિએ હિદાયત કા કારણ બને.

યહ કહાની “તોઈયા ઇસ્લામિયા” કે મજલ્લા (MAGAZINE) મેં લિખા ગયા “તોઈયા ઇસ્લામિયા” કે અધિકારિયોં ને ઉસે કિતાબ કી શકલ મેં છાપના યાહા ક્યોંકિ ઉસ મેં બહુત સારે લોગોં કે લિએ નસીહત થી, ઇસકે લેખક અબ્દુલ મુનઈમ અલ જદાવી બહુત અરછે લિખને વાલે હૈ, જો સલફ કે માર્ગ સે પ્રભાપિત (મુતાઅસ્સિરા) હૈ ઓર ઉસી કી બડી હિકમત સે લોગોં કો દાવત દેતે હૈ.

“તોઈયા ઇસ્લામિયા” અપની તમામ તર ઇમકાનાત કે દ્વારા તોહીદ કા અલમ બદાર હૈ, ઓર પૂરી હિકમત વ બસીરત ઓર શકિત કે સાથ લોગોં કો ઉસકી દાવત દેતા હૈ, તાકી લોગ હિદાયત ઓર નૂર કે માર્ગ કો અપના લે, ગુમરાહી કે માર્ગ કો પહ્યાન કર ઉસ સે બચે રહૈ.

અલ્લાહ તઆલા હી સીધા માર્ગ દિખાને વાલા હૈ ઓર વહી હમારે લિએ કાફી હૈ, દરૂદ વ સલામ હો હમારે નબી મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ઓર ઉનકી ઓલાદ ઓર સાથિયોં પર.

ઇન બાતોં કે લિખને મેં મેં કાફી પસો પેશ (સોચ) મેં થા, ઓર ઇસકે કઈ કારણ થે, ઇસી પ્રકાર ફિર ઇસે લિખને કે લિએ તૈયાર હુઆ ઓર ઇસકે ભી કઈ કારણ હે, ઇસમેં પસો પેશ મેં પડના યા ઇસ કે લિએ તૈયાર હોના દોનો કે અસબાબ એક હી હૈ, મુઝે ઇસ બાત કા ડર થા કુછ લોગ વિષય (મોજૂ) દેખ કર થહ ન સમઝ જાયેં કિ થહ કિસી કબ્રપરસ્ત કી બકવાસ હૈ. લેકિન થહ ભી સંભવ (ઇમકાન) હૈ કિ કુછ લોગ ઉસ ક્ષેત્ર કે જિસ મેં મેં સહીહ અકીદહ પર આને સે પહેલે જીવન કી ઘડિયાં કાટ રહા થા મેરે ઇન એતરાફાત કો પઢ કર અપની આંખોં કો ખોલે ઓર ઇન ખુરાફાત કે અંધેરે સે નિકલ કર તોહીદ કે ઉજાલે કી ઓર આયે, ઓર થહી કારણ કિ મેં અપને આપ કો લોગોં કે સામને પેશ કર રહા હૂં ઇસલિએ કિ શાયદ ઇસી વજા સે અલ્લાહ તઆલા કિસી કો તોહીદ હકીકી કી ઓર રહનુમાઈ ફરમા દે.

મેં કબ્રોં કે બહુત બડે કબ્રદાનોં (ગુલાઝાહી) મેં સે થા જબ કભી કિસી શહર જાતા ઓર વહાં કિસી બુઝુર્ગ કી સમાધિ કી જાનકારી હોતી તો તુરંત વહાં જાતા ઓર ઉસકા તપાફ કરતા, યાહે મુઝે ઉનકે કરામતોં (મોજિજા) કી જાનકારી રહે યા ન રહે, બલ્કિ કભી કભાર મેં ખુદ કરામતે ગઢ લેતા. યા ઉસ કા તસવ્વુર કરતા. યા ઉસ કા ખ્યાલ કરતા. અગર મેરા લડકા ઇસ સાલ મેં સફલ હો જાયે તો ઉસકા મૂલ કારણ થહ થા કિ મેં બહુત બડા ચઢાવા ઉન કબ્રોં પર પેશ કર ચુકા થા, ઓર અગર કભી મેરી પત્ની કો તન્દુરસ્તી હો જાતી તો વહ ઉસ તન્દુરસ્ત બકરે કી વજે સે હૈ જો મેંને ફલાં બુઝુર્ગ વલીઉલ્લાહ કે નામ પર ઝિબ્હ કિયા થા.

જબ મેરી ભેંટ ડો. જમીલ ગાઝી સે હુઈ ઓર ઇસ ભેંટ કા કારણ વહ મજલ્લા (MAGAZINE) થા જો કાહિરા મેં જમ્દયતુલ અઝીઝ બિલ્લાહ કે સેવા ફેલા રહા થા, ઇસ જમ્દયત (સમૂહ) કી નિગરાની મેં કઈ મસ્જિદે થીં ઓર ઉનકા પહલા સંદેશ “તોહીદ” ઓર અકીદહ કા સુધાર થા, બહુત સી મુલાકાતોં કે કારણ મુઝે મસ્જિદ અલઅઝીઝ બિલ્લાહ મેં જુમા કી નમાઝ પઢને કા ભી મોકા મિલા, “ડો જમીલ” ને અપને ખુત્બા મેં બહુત હી ઉચિત (મુનાસિબ) ઓર દલાઈલ કી રોશની મેં ઇસ અકીદહ પર સખ્ત ખંડન (રદ) કિયા, ઉસે શર્ક હઠરાયા ઇસલિએ કિ બંદા અપની ગફલત (બેખબરી) કે કારણ મુરદોં સે સહાયતા કા ઇચ્છુક યા ખ્યાહિશમંદ હોતા હૈ.

ઇસ રદ ને ઓર ઇસ હકીકત ને મુઝે હકકા બકકા કર દિયા, ઇસલિએ કિ હકીકત (સત્ય) ગફલત (અચેતના) વાલોં કે લિએ બહુત હી પરેશાન કુન હોતી હૈ, ડો. જમીલ અગર ઇસી પર બસ કર લેતે તો કાફી હો જાતા, લેકિન વહ હર

બાર ઇસ ટિપ્પણ (TOPIC) કો દોહરાતે કિ કબ્ર કે અન્દર એક મરે હુએ બન્ટે કે સિવા ઓર કોઈ ભી નહીં હૈ, બલ્કિ કભીકભાર તો વહ બિલ્કુલ ખાલી હોતી હૈ ઉસ મેં હકિયાં તક નહીં હોતી વહ ન લાભ પહુંચા સકતી હૈ ન હાનિ.

પહલી બાર મેં સરાપા (સિર સે પાંચ તક) ચકરા ગયા, ઓર મેરે હવાસ (કુવતે) ખો ગયે, મેં હર જુમા કી નમાઝ કે બાદ દુખિત વ ગમગીન હોકર ઘર વાપસ આતા, મેરે દિલ પર એક બોઝ હોતા જિસ સે મેરે એહસાસાત વ ઇંદરાક દબ જાતે, બડી કોશિશ કરતા કિ ઇન ખ્યાલાત સે જાન છુડાઉં લેકિન મુમકિન ન થા, કયા મેં ઇસ લખ્તે સમય મેં ગુમરાહી મેં થા? યા મેરે દોસ્ત ડો. સાહબ ખાતો કો બઢા ચઢા કર કામ લે રહે હૈ, મેરા ચહ અકીદહ થા કિ જો કોઈ કલમહ શહાદત કી ગવાહી દે વહ ફિર કિસી ગલતી સે કાફિર કભી ભી નહીં હો સકતા.

દૂસરી ચીઝ જો મેરે દિલ કો ખાચે જાતી થી, વહ ડો. સાહબ કા અન્દાઝ થા કિ ઉન્હોને મુઝે ઓસિયા વ મુજાવરીન ઓર મશાઈખ કે બરાબર હરરા દિયા, જો સુબહ વ શામ બડી-બડી સભાઓ મેં ઓર મિમ્બરો સે વહ એલાન કરતે થે કિ જો વલી કો દુખ દેગા, વહ અલ્લાહ તઆલા સે લડાઈ મેં હોગા, ઇસ અર્થ કી એક સહીહ હદીસ ભી હૈ, ઇસીસિએ મેં વહ નહીં ચાહતા થા કિ મઝારો ઓર કબ્ર વાલો સે લડાઈ પર ઉતર આઉં, મુઝ સે વહ નહીં હો સકતા થા કિ મેં અલ્લાહ તઆલા સે જંગ કા એલાન કરું.

ફિર મેંને સોચા કિ દિક્શઅ કા બેહતરીન તરીકા વહ હૈ કિ દૂસરો પર ચઢાઈ કરું ઇસી ઇરાદે સે મેંને કુછ કિતાબો કો દોબારા પઢના શુરૂ કર દિયા, જેસે ગઝાલી કી “અહ્યાઉલ ઉલૂમ” ઓર ઇબ્ને અતા ઇસકન્દરી કી “લતાઈફુલ મિનન”. મેંને બહુત સી કરામાત, ઓસિયા કે નામ, ઉસકે વાકે હોને કે કારણ વગેરહ બિલ્કુલ યાદ કર લિએ, દૂસરે જુમા કો ગયા, મેં ડો. સાહબ કી ખાતો કો સુન રહા થા, ઓર અપને ગુસ્સા કો છુપાએ હુએ થા, બયાન કે બાદ મુઝે ખાને કે લિએ ઝોર દે કર બુલાયા ગયા, ખાને કે બાદ બિના કિસી શીલ સંકોચ કે મેં ઉનપર બરસ પડા, જિસકે દો કારણ થે.

૧-મેંને બહુત સી કરામાત યાદ કર લિ થી.

૨- મેં ઉનકે ઘર મેં થા ઓર ખાના ભી ખા ચૂકા થા.

ઇસલિએ મુઝે ઇસ ખાત કા બિલ્કુલ ડર નહીં થા કિ વહ અપને ભારી ભરકમ હાથો સે હમારે સાથ લેન-દેન શુરૂ કર દેંગે, ઓર મેંને ઇસ તરહ કી ખાત શુરૂ કી.

ઓસિયા કે પદ કો કોઈ વ્યકિત ભી નહીં પા સકતા, હાં વહ વ્યકિત જો દિલ કી સફાઈ મેં ઉનકે પદ તક પહુંચ જાએ, ઉન્હોને અપને આપ કો અલ્લાહ

तआला को सौंप दिया था, धर्सीलिअे अल्लाह तआला ने उन्हें बहुत सी पुसूसियात से नवाजा था, और यह कि.... और....

डो. साहब मेरी बात समाप्त होने तक धन्तेजार करते रहे, और मैं यह सोच रहा था कि अब वह कुछ भी न कह सकेंगे. लेकिन मैंने देखा कि उन्होंने कहना शुरू किया.

क्या तुम यह अक़ीदह रखते हो धन मशाएँ (ओलिया) में से कोय अल्लाह तआला के नज़दीक उसके रसूल मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमसे भी अधिक महान और उत्तम हैं?

मैंने बड़े तअज्जुब (आश्चर्य) से उत्तर दिया, भिड्कुल नहीं.

तो फिर कैसे वह हवा में उड़ सकते हैं या पानी पर चल सकते हैं या जन्नत (स्वर्ग) से इल तोड़ सकते हैं जबकि वह जमीन पर होते हैं, रसूलुल्लाह सल्लल्लाहु अलयहि व सल्लमने ऐसा कोय काम नहीं किया था.

यह बातें मेरे लिअे और मेरे सुधार के लिअे काफ़ी थीं, लेकिन बुरा हो तअरसुब (पक्षपात) का जिसने मुझे आसानी से धस चीज़ को कुबूल नहीं करने दिया, यह कैसे मुमकिन (सम्भव) था कि मैं अपनी तीस साल की मालूमात को आसानी के साथ ड़ैक हूँ, सम्भव है कि वह असत्य (गलत) हों, लेकिन मेरे पास तो वह सत्य (हकीकत) थी, ऐसी हकीकत जिस के सिवा कोय और चीज़ सही नहीं हो सकती.

मैं लोटा और वह सारी किताबें फिर से पढ़ने लगा जिस से मेरी लायब्रेरी भरी पड़ी थी, फिर मैं डो. साहब के पास जाता और रात को काफ़ी देर तक बातें होती रहतीं, मैं सूझिया के बड़े प्रेमियों में से था. क्यों? धसलिअे कि मैं उनकी कपिताओं, उनके गाने और उनके राग को बहुत पसन्द करता था उनके राग जिस में क़ौमी परसा का असर मशरिकी इरसी और ममलूकी रागों की मिलावट थी फिर क़ली अइरीकी तबला भी होता या किसी की गमगीन आवाज़ भी होती जिस में सुबह के समय मित्र (महबूब) का अपने मित्र से मिलने का चर्चा होता....

यह और धस जैसे असबाब के कारण मैंने सूझिया से मुहब्बत की, मैं उनसे धश्क रखता था और उनके बड़ों के बहुत से कपिता मुझे याद थे पास कर (धब्नुल इरज़), डो. साहब से बात चीत के समय जे सजसे बड़ी हुज्जत हमारे पास थी वह उन जैसे “तोहीह” के दावेदार दीन की इह को नहीं जानते हैं बल्कि वह इह को दीन से भिड्कुल निकाल देते हैं, उन्हें करामात का अहसास

(येतना) उस समय तक नहीं हो सकता जब तक कि वह अहले करामात के मकामात तक रसाय (पहुंच) न प्राप्त कर ले, मोज (लहर) को वही व्यक्ति समझ सकता है जो समुद्र को जानता है, प्रेम का वही अन्दाज़ा (अनुमान) कर सकता है जो प्रेम का कष्ट बरदाश्त कर चुका हो, यह जुद भी हकीकत में सूझिया का अन्दाज़े इस्तीदलाल था, इस अर्थ में उनकी એક बहुत बशहूर कविता है....

मैंने डो. साहब से इस ज्वाल से अलग हो जाने को मुनासिब समझा कि मेरे पिज्दान (जानकारी प्राप्त करने की शक्ति) को ठेस न पहुंचे और मेरे जोश को तकलीफ न पहुंचे, लेकिन उन्होंने मुझे नहीं छोड़ा, मुझे उस समय बड़ा तअज्जुब हुआ जब वह मेरा दरवाजा जटजटा रहे थे, मुझे विश्वास न था कि यह वही डो. साहब हैं, वह मेरी जेरियत (कुशल, मंगल) मालूम करने आये थे मैंने बहुत देर तक उनसे बात चीत की, जब उन्होंने मुझ से जुमा की नमाज़ में न हाज़िर होने का कारण पूछा तो मैंने स्पष्ट कह दिया.

मैं आप से निराश (मायूस) हो चुका हूं....

उन्होंने कहा लेकिन मैं आप से निराश नहीं हूं, आप में अकीदह की जातिर (हेतु) बहुत जूबी है.

मैं समझा कि वह अपने मार्ग पर मुझे आहिस्तगी से जींचना चाहते हैं, मैंने उनके पास એક किताब देनी जो “इमाम मुहम्मद बिन अब्दुल पहाब” की सीरत (सपानिह उम्मी) से संबंधित (मुतअस्लिफ) थी.

मैंने कहा : आप यह किताब मुझे दे दीजिये.... क्या यह सम्भव (मुमकिन)....?

उन्होंने कहा : यह किताब आप के लिये नहीं है लेकिन मैं वादा करता हूं कि तुम्हें એક किताब जरूर दूंगा.

दिलचस्पी पैदा करने का यह आप का तरीका था, मैं मांगता तो पहली बार मैं नहीं देते, मैंने जबरदस्ती वह किताब ले लिया, और वापस करने से इन्कार कर दिया....

आधी रात के बाद मैंने उसको पडना शुरू कर दिया, किताब बड़ी अच्छी थी, उसलूब और तरीका बड़ा निराला था, मैं सुबह तक नहीं सोया....!

किताब अपने छोटे हजम (मोटाई) के बावजूद आंघी तूफान और लोंयाल की तरह थी, जिसने मुझे એક नया संसार दिखाया, शेज मुहम्मद बिन अब्दुल पहाब की जुद की कहानी, फिर आप की दावत की कहानी, उसमें आप की परेशानियों का चर्चा, जब कभी मैं कोई पृष्ठ पणहता मेरा दिल उसकी सतरों में

લગ જતા, અચાનક મેંને કિસી વજહ સે કિતાબ કો બન્ટ કર દિયા, મામલા સોચને કા થા યા ફિર દૂસરી કિતાબોં મેં તલાશ કરના થા, મેંને અપને પાપોં કો સોચના શુરૂ કર દિયા કિ મેંને “બસરા” મેં શેખ કો છોડ દિયા ઉનકે લોટને તક સબ્ર નહીં કિયા, યા મેંને “બગદાદ” મેં છોડ દિયા વહ “કુરદિસ્તાન” કી યાત્રા કરના યાહ રહે થે, હાલાંકિ ઉનકે લોટને તક મુઝે ઇંતેઝાર કરના થા.

ડો. સાહબ અપની કિતાબ મેં લિખતે હે “બારહવીં સદી હિજરી કે મુજદ્દિ (સુધારક) શેખુલ ઇસ્લામ ઇમામ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ”

ઇતને લમ્બે યાત્રા કે બાવજૂદ ભી કયા ઉંઘોંને અપના મકસૂદ (ઉદ્દેશ્ય) પા લિયા....?

નહીં ચૂંકિ પૂરી ઇસ્લામી દુનિયા અંધકાર વ મુર્ખતા, પસતી વ તારીકી કે તલે દબી હુઇ થી, શેખ અપને શહર લોટે ઓર રંજ વ ગમ સે ઉનકા કલેજ ફટા જા રહા થા, ચૂંકિ હર મેદાન મેં હર જગહ મુસલમાન પીછે થે.

વહ અપને શહર લોટે, એક હી રંજ ઉંઘે ખાએ જા રહા થા.

કયોં ન વહ લોગોં કો અલ્લાહ કી ઓર દાવત દે....?

કયોં ન વહ લોગોં કો મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકે માર્ગ સે આગાહ (સૂચિત) કરે....?

કયોં.... કયોં....?

ઇસીલિએ તો યહ અકીદહ જિસે ડો. સાહબ પેશ કર રહે થે બેબુનિયાદ (નિર્મૂલ) ન થા બલ્કિ બારહવીં સદી હિજરી સે હે, ઇમામ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ સોચતે હેં ઓર યહ પ્રોગ્રામ બનાતે હેં કિ બડે બડે મઝારોં કો ઢા દે, ખુરાફાત કો ખતમ કર દે, ઝાડ ફૂંક કરને વાલોં કા પીછા કરે જિન્હોંને સાફ સુથરી શરીઅત કો અપની જાદૂગરી ઓર ઝાડ સે ગંદા કર દિયા થા, જો બાદ મેં ચલ કર પપિત્ર બન ગઇ, મોમિન અગર ઉસે ખતમ કરને કા સોચતે તો ઉનકે દિલ ઘબરા ઉઠતે ઇસી પિષય મેં કિતાબ કે લેખક ને લિખા.

“ઇન કામોં કા કોમ કે ઉપર કયા અસર હોતા....?

મુપઅરિખીન (ઇતિહાસકાર) ઇસ કા ઉત્તર દેતે હેં જેસે ઉસ્તાદ (અધ્યાપક) અહમદ હુસેન ને અપની કિતાબ “જઝીરહ અરબ મેં મેરે મુશાહદાત (અનુભવ)” મેં ચર્ચા કિયા કિ કોમ ને શેખ કી ખિદમાત કો રદ કર દિયા, જેસે પેડોં કા કાટ દેના, ગુમ્બદોં કા ગિરા દેના, બલ્કિ ઉંઘે અકેલા છોડ દિયા તાકિ અગર વહાં કોઇ હાનિ (નુકસાન) હો તો કેવલ આપ હી ઉસકે શિકાર હોં....

કયા મેરે જીવન મેં ભોંયાલ પેદા કરને વાલી ચીઝ વહી ડર હૈ જો મુઝે પિરાસત મેં મિલી ! વહી ડર થા જિસને શેખ કે ગાંવ “ઓચયના” મેં લોગોં કો ઇસ બાત પર ઉભારા કિ શેખ કો પેડોં કે ગિરાને કે લિએ અકેલા છોડ દે, ઓર ઝેંદ બિન ખતાબ કે મઝાર પર મોજૂદ ગુમ્બદ ઢાને કે લિએ ભી આપ કો અકેલા છોડ દે, કહીં વહ લાનત વ અઝાબ કા શિકાર ન હો જાયેં.

મેં લગાતાર પડતા રહા ઓર હર પૃષ્ઠ કે સાથ યહ મહસૂસ કરને લગા કિ મેં અપને નફસ (રૂહ) કી ગહરાઈયોં મેં અપને વહમ કે એક બડે બોઝ કો હટા રહા હૂં, જબ મેં આઘી કિતાબ પડ ચુકા તો દેખા કિ અપને આપ મેં એક બહુત બડી જગહ હો ચુકી થી જિસ સે વિશ્વાસ કા નૂર (જયોતિ) ઝાંક રહા થા લેકિન યહ ઉસ ગહરી તારીકી મેં સે નિકલ રહા થા જો મેરે ભીતર ઘર કર ચુકી થી, યહ કિરન કભી ચમકતી કભી છિપ જાતી....!

ડો. સાહબ મુઝ પર વિજય પા ચુકે થે. ઉન્હોંને મુઝે અપને આપ સે જંગ કરને કે લિએ છોડ દિયા થા, બલ્કિ મુઝે તોહીદ કી મસાફત (યાત્રા) શેખ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ કે સાથ પૂરા કરને કે લિએ છોડ દિયા, મેં શેખ કે વિરૂદ્ધ કિએ જાને વાલી ચાલોં સે ડરને લગા ઓર આપ પર મુઝે રહમ (દયા) ભી આને લગા, જબ ઉન્હોંને અપને શહર “ઓચયના” મેં ઝાની ઓરત પર હદ (મઝહબી સઝા) લાગૂ કિયા, તો “અહસા” શહર કા હાકિમ સૂલેમાન બિન મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ અઝીઝ અલહુમૈદી ગઝબનાક હો ગયા, ઓર આપ કી દાવત સે ખતરા (આશંકા) મહસૂસ કરને લગા ઇસી લિએ ઓચયના કે હાકિમ (ઇબ્ને મામર) કે પાસ ખત લિખા કિ ઇન્હેં કત્લ કર દે, ઉનકી આવાઝ કા ગલા ઘૂંટ દે ઓર તુરંત પુરાને ખુરાફાત વ બકવાસ કી ઓર પલટ જાયેં.

ઇબ્ને મામર શેખ કા સુસર થા, ઉનકે કત્લ મેં પસો પેશ (સંકોચ) કિયા, ઉસને ઉન્હેં એક ગુપ્ત બેઠક મેં દાવત દી ઓર અહસા કે હાકિમ કા ખત પઘ્ઘ કર સુનાયા ઓર સ્પષ્ટ કર દિયા કિ વહ ઉસકા વિરોધ નહીં કર સકતા, શાયદ શેખ ને ઉસી સમય ઇબ્ને મામર કે ઇમાન કી કમી કા અન્દાઝા (અનુમાન) કર લિયા, શેખ અપને અકીદહ પર ઓર મઝબૂતી સે જમ ગયે, સરકશ વ બાગી હુકમરાં (શાસક) બરાબર સત્ય કી ઓર બુલાને વાલોં હી સે લડતે રહતે હૈં, શેખ ને બિના કિસી હિચકિયાહટ કે “ઓચયના” શહર છોડને કો પસન્દ ફરમાયા, નઇ ઘરતી કી ખોજ મેં નિકલ પડે જહાં તોહીદ કી ખેતી કર સકેં.

સુબહ મેં એક અજીબ (વિચિત્ર) શોરો ગુલ કે કારણ ઉઠ બેઠા, મેરે કાનોં સે ઇન્સાની વ હૈવાની મિલી જુલી આવાજેં ટકરા રહીં થીં, મેંને સોચા શાયદ

अमी में सपने और सोच में डूबा हूँ लेकिन अचानक मेरी पत्नी अच्छी सूचना लिये हुए कमरे में दाखिल हुए वह कह रही थी कि उनकी जाला जाद बहन जो “सधद” (एक स्थान का नाम) के आज़िरी हिस्से में रहती है, अपने पति और तीन वर्ष के लड़के के साथ सुबह की गाड़ी से आध है और उनके साथ बकरा भी है.

मैंने सोचा शायद मेरी पत्नी मज़ाक कर रही है या मेरी जाला जाद बहन जिसके बच्चे छोटपन ही में मर जाते हैं उसने अपने किसी बच्चे का नाम “जड़ड़” बकरा रज दिया ताकि वह ज़पन पाये, यह “सधद” में रहने वालों की आदत है, मैं अभी मामला की स्पष्टी (पज़ाहत) चाह रहा था कि अचानक “जड़ड़” बकरा मेरे कमरे में चला आया, बच्चे उसके पीछे थे वह हेरान प परेशान धंघर-धंघर चककर लगा रहा था, हर चीज़ उसके ठोकर में थी, फिर उसने शीशा पर पार किया कि पूरा आधना चकना चूर हो गया.

एक ही पल में यह पूरी दुर्घटना (सानिहा) पेश आयी, धंस से पहले कि मैं कुछ सोचूं मुझे अन्दाज़ा होने लगा कि मेरे घर में चिकियाधर का दरवाज़ा जुल चुका है, हालांकि मैं “अब्बासिया” में रहता हूँ और चिकियाधर “जुज़ह” में है.

मैं अपनी चारपाय से उठा, दर से मेरी पत्नी एक ओर हो गध थी और दया मांगने वाली निगाहों से मुझे देख रही थी कि मैं उस पागल जानवर को कब्ज़ा में करूं, आवाज़ें और कांच के बिज़र जाने से जानवर बेकाबू हो गया था, मैंने पहलवानी के सारे गुण को सोच कर जाट की चार को उठा लिया धंस से पहले कि मेरी कुश्ती बकरे के साथ शुरू हो मेरी जाला जाद बहन दाखिल हुए, वह बहुत डरी हुई थी, वह ये समझ रही थी कि मैं उसे (बकरे को) कत्ल कर दूंगा, उसने चीज़ कर कहा :

सोच लो यह “अल सय्यद बटपी” का बकरा है.

फिर उसने बकरे को बड़े ध्यार से पुकारा, और वह उसके पास बड़े नाज़ से जाने लगा जैसे लाडला बच्चा चला जाता है, वह उसे थपकने लगी, और मुझ से कहने लगी कि वह “सधद” से उसे साथ लाध है और धंस सुन्दर बकरा के पालन पोषण में उसने तीन वर्ष ज़र्य किये, यह उसके बच्चा की उम्र है, क्योंकि उसने नज़र (मन्नत) मानी थी कि अगर उसका बच्चा ठिन्दा रह जाये तो वह यह बकरा उनके चौबट पर ज़बह करेगी, कल तीसरा साल शुरू होने वाला है जो कि नज़र का समय है.

વહ ખુશી ખુશી યહ જુમ્લે કહ રહી થી, મેં બાહર નિકલા ઉસકે પતિ સે મુલાકાત હુઈ વહ બહુત હી ખુશ થા, વહ મુઝે ઉનકે સાથ “તન્તા” ચલને કી દાવત દે રહા થા તાકિ ઇસ બડે જશન કો દેખે વહ લમ્બે સફર કે કારણ કેવલ બકરા અપને સાથ લે આયે, જો લોગ “અલ સચ્ચદ બદવી” કે કરીબ રહતે હે વહ તો ઉંટ ભેજતે હૈ....

અબ મુઝ પર અખલાકી ફરીઝા થા કિ અપની ખાલા ઝાદ બહન કી દિલજોઈ (સાંત્વના) કરૂં તાકિ ઉનકા બચ્ચા ઝિન્દા રહે વરના મેં રિશ્તા-નાતા કાઢને વાલા સમઝા જાઉંગા, મુઝે ઇસ કી પરવાહ ન થી કિ ઉસકા બચ્ચા ઝિન્દા રહે યા મર જાયે.... લેકિન ઉનકે સાથ ઇસ શિક્કિયા જશન મેં જાના ઝરૂરી થા, ઉસ સમય મેં અપને આપ સે પ્રશ્ન કર રહા થા કિ મેં કેસે ઇસે સમઝાઉં કિ વહ કુફ કે માર્ગ પર હૈ....? ઉસ પર કયા ગુઝરેગી જબ મેં ઉસ કે ઇસ સુન્દર સપના કો ચકના ચૂર કરૂંગા જિસમેં વહ ત્રીન વર્ષ સે જી રહી હૈ....?

મેંને સોચા પહલે ઉસકે પતિ સે બાત કરની ચાહિયે, ચૂંકિ મર્દ (આદમી) ઓરતો (મહિલાઓ) પર કુદરત (શક્તિ) રખતે હૈ, મેં ઉસકે પતિ કો એક કોને મેં લે ગયા , ઓર જાન બુઝકર અપને હાથ મેં “ઇમામ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ” નામ કી કિતાબ ઉઠા લિયા તાકિ વહ ઉસે દેખ સકે, ઉસને કિતાબ લી ઓર ઉન્વાન (પિષય) પઢને હી વાલા થા કિ ઉછલ પડા જેસે ઉસને આગ કે અંગારે કો ઘૂ લિયા હો....!

ઉસને કિતાબ કા પિષય પઢા જિસ મેં શેખ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ (કી જીવન (હયાત) કી તફ્સીલ (વિવરણ) થી, બડે ઝોર સે ચીખા કિ મેં યહ કયા પઢ રહા હૂં? ઓર યહ કિતાબ મુઝે કહાં સે મિલ ગઈ હૈ? ઝરૂર કિસી ને મેરે પાસ છોડ દી હૈ. !

વહ જાનતા થા મેં ઠીક-ઠાક આદમી હૂં અપન ધર્મ સે મુહબ્બત રખતા હૂં મઝારોં કા દર્શન મેરા કાર્ય હૈ, ઓર વહાં નઝર વ નિચાઝ બલિક બકરે ભી પેશ કરતા હૂં, વહ દુખી નિગાહોં સે મુઝે દેખને લગા કિ ભાગ્ય ને કેસે મુઝે ઇસ કિતાબ તક પહુંચા દિયા, અબ મેરે લિએ ઝરૂરી થા કિ મેં ઉસકે સાથ વેસે હી પેશ આઉં જેસે ડો. જમીલ ગાઝી મેરે સાથ પેશ આયે થે, યહ અલ્લાહ તઆલા કી મરઝી થી મેરે પરીક્ષા (ઇમ્તિહાન) કા સમય આ ચુકા થા, કયા યહ મેરી તાકત મેં હૈ કિ મેં જિન ચીઝોં કો પઢ ચુકા હૂં ઉસ પર અમલ કર સકૂં? ઉસ સે ભી અહમ (ગંભીર) તો યહ થા કિ મેં કિતના અપને અકીદહ પર સાબિત કદમ રહ સકૂંગા, ઓર દૂસરોં કો ભી સમઝા સકૂંગા , જો વ્યકિત ગલત અકીદહ રખતા હો વહ સમાજ મેં

અપના કોઈ અસર નહીં છોડ સકતા, યહ મુમકિન ન થા કિ મેં અપની “તોહીદ” લપેટ કર રખ દૂં ઓર દૂસરોં કો ઉનકી ગુમરાહી મેં છોડ દૂં, ફિર કુછ સમય કે બાદ વહ મુઝે ભી અપની ખુરાફાત મેં ડુબો દેગે, ઇસ લિએ હમારે લિએ ઝરૂરી હે કિ મેં ઉનસે અચ્છી તરહ સે બાત કરું, ઉન્હેં ઇસ ઘોડે મેં ન રહને દૂં કિ મામલા બિલ્કુલ સરલ હે, બલ્કિ શર્ક સે ડરાના મેરા ફર્જ હે, ઓર ઉસસે બચે રહના ઉન પર ઝરૂરી હે, ખુરાફાત કા દારો મદાર (નિર્ભર) બહુત સી ગુમરાહિયોં પર હોતા હે, જિસમે સંદેહ (શક) કા ગુઝર ભી નહીં હોતા ઇસી લિએ ઝરૂરી હે કિ ઉસકા પીછા કિયા જાયે, ઉસે સમાપ્ત કિયા જાયે યા કમ સે કમ ઉસકી બઢોત્તરી રોકી જાયે, તાકિ વહ દૂસરોં કો ભી અપને લપેટ મેં ન લે લે ઇન તમામ અસબાબ કે કારણ મેંને યહ ફેસલા કિયા કિ ઉસ આદમી કે સામને તોહીદ કી વ્યાખ્યા (શરહ) કરની ચાહિયે ઓર અલ્લાહ તઆલા પર ભરોસા કરના ચાહિયે, યહ મામલા આસાન ન થા, ઇસ કે લિએ સબ સે પહલે ઝરૂરી યહ થા કિ મેં ઉસે વિશ્વાસ વ ચકીન દિલાઉં, ઉસકે ઓર શેખ મુહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ કે બીચ જો ખલા (ખાલીપન) હે ઉસે ભરું ફિર ઉસ કે બુદ્ધિ મેં એક જમાને સે વહાબી ઓર વહાબિયત કે વિષય મેં જો કુછ હે ઉસકા નિવારણ (ઇજાલા) કરું બાત કી શુરૂઆત મેં ઉસને વહાબિયત પર બહુત સારે આરોપ લગાએ, લેકિન અલ્લાહ જાનતા હે કિ તોહીદ કી દાવત ઉસસે એસે હી બરી (નિર્દોષ) હે જેસે કિ ભેડિયા યુસુફ અલેહિસ્સલામ કે ખૂન સે બરી હે.

મેંને બડે જોશ ઓર જઝ્બે કે સાથ ઇસ બાત કી કોશિશ કી કિ તોહીદ કી દાવત પર જો નફરત ઓર બેર કે હમલે હોતે હે ઉસકે કારણ બયાન (વર્ણન) કરું, કેસે ઇસ દાવત ને શરીઅત કે નિયમ કો ઝિન્દા કિયા જિસ મેં છલ કપટ, ઘોખા ઓર મકર વ ફરેબ કરને વાલોં કી મૌત થી, ઓર ઇસ દાવત ને કબ્લ કે રખવાલોં ઓર મજારોં કે મુજાપિરોં કો ખત્મ કિયા જો લોગોં કા માલ ખા જાતે થે, ઘોખા દેતે થે કિ વહ બરકાત વ હસનાત લોગોં મેં બાંટ રહે હે, ઓર જન્નત મેં ઉનકે લિએ મકાન દિલાને કે વાદે ભી કરતે હે, હાલાંકિ જન્નત મેં સ્થાન ખાસ હે, ઓર સમય હાથોં સે જા ચુકા હે.

“વલા હવ્લ વલા કુવ્વત ઇત્લા બિલ્લાહિલ અલીય્થીલ અઝીમ.”

મેંને ઉસકે મુંહ પર ભલાઇ કે ચિહ્ન નિશાન દેખે ઉસને ડર સે આંખેં ફેલા દીં જેસે વહ હોશ મેં આ રહા હે, ઇસકે બાવજૂદ વહ ઉન ઓલિયા કા દિક્કા કરને લગા જો કબ્રોં મેં આરામ કર રહે હે, લેકિન અપની રૂહોં કે દ્વારા દુનિયા મેં તસરૂઈ (અધિકાર) કર રહે હે, વહ હર જુમા કી રાત કો કુત્બ (કુત્બ ઉસ વલી યા આબિદ

કો કહતે હૈં જિસકે બારે મેં યહ (બાતિલ) અકીદહ રખા જાયે કિ ઉસકે સિપુર્દ કિસી ઇલાકા યા બસ્તી કા ઇન્તેઝામ હૈં) કે પાસ ઇકઠ્ઠા હોતે હૈં, યહાં તક કિ મશહૂર ઓરતે ભી કલ્બોં સે મિલતી હૈં, વહ દુનિયા કે હાલાત પર નઝર રખતે હૈં.

મેં નહીં યાહતા થા કિ તીસ વર્ષ સે ઇસ કે દિલ મેં બેહે અકીદે કો અભી દિલા દૂં, મેંને ઇતને હી પર બસ કિયા ઓર ઉસ સે કહા કિ વહ ઉન કબ્ર વાલોં કે હાલાત કે બારે મેં ફિક કરે ! યહ લોગ અલ્લાહ તઆલા કે પાસ જયાદા બુઝુર્ગ હૈં યા મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ? !! વહ ઇસ મામલે મેં ગોર-વ-ફિક કરે ઓર ફિર મેરે પાસ નતીજા પેશ કરે, ઉસને મુઝ સે વાદા કિયા કિ વહ ઉસ પર ઝરૂર ગોર કરેગા લેકિન મુઝ સે કહા કિ મેં ઇસ સફર મેં “તનતા” તક ઉસકા સાથ દૂં, મેંને કહા યહ નામુમકિન (અસંભવ) હૈં, અગર વહ અપને બચ્ચા કે જીવન કે ખાતિર “સચ્ચદ બદવી” કે પાસ જા રહા હૈં તો ઉસકા સાફ મતલબ યહ હૈં કિ ઉમ્મે સચ્ચદ બદવી કે હાથ મેં હૈં, ઉસને ગોર સે મુઝે દેખા ઓર ચિત્લાયા :

કુફ ન કર એ આદમી....

મેંને ઉસ સે કહા :

હમ મેં કોન દૂસરે કો કુફ કી દાવત દે રહા હૈં ? મેં જો કિ તુઝ સે યહ તલબ કર રહા હૂં કિ તૂ અલ્લાહ તઆલા કી ઓર મુડ જા, યા તૂ કિ મુઝ સે ઝિદ કર રહા હૈં કિ મેં “સચ્ચદ બદવી” કી ઓર મુડ જાઉં ?

વહ ચુપ રહ ગયા ઓર ઉસને મેરે ઇસ તરીકા કો અપની દાવત કી તોહીન સમઝા, વહ અપની પત્ની, બચ્ચા ઓર બકરે કે સાથ કાહિરા મેં અબ્બાસિયા સે “તનતા” કે સિએ ચલ પડા ! મેં ઉન્હેં અલપિદઅ કહને લગા તો પતિ કે કાન મેં આહિસ્તા સે કહા : અગર વહ વાપસી મેં ઇસ શિર્ક કે જશન મેં શિરકત કે બાદ મેરે પાસ ન આયે તો મેં ઉસકા મશફૂર રહૂંગા, પરના વહ મુઝ સે સિવાએ દુખ કે ઓર કુછ ન પાચેગા. ઉસકે તાજજુબ કા ઠિકાના ન થા, વહ અજીબો ગરીબ કાફિલા (યાત્રી ગણા) અપને બકરે સાથ “તનતા” કી ઓર ચલ પડા !

મેરી પત્ની મુઝે બુરા ભલા સુનાને લગી કિ મેંને ઉનકે સાથ બુરા બરતાવ કિયા, હાલાંકિ વહ અપને બચ્ચા પર ખોફ ખા રહે થે, યહ બચ્ચા ઉનકી બડી ઉમ્મ મેં પેદા હુઆ, બહુત સારે બચ્ચોં કે મર જાને કે બાદ ઉસકી પેદાઇશ હુઇ મેંને અપની પત્ની સે કહા : અગર બચ્ચા ઝિન્દા રહતા હૈં તો ઇસલિએ કિ અલ્લાહ તઆલા ઉસકી ઝિન્દગી યાહતા હૈં, ઓર અગર મર જાતા હૈં તો ઇસલિએ કિ

अल्लाह तआला वही चाहता है, न उसके अहकाम में कोई साज़ीदार है और न उसके इरादा में कोई शरीक है.

मैं फिर समाचार पत्र की आइस को चला गया जिस में मैं काम कर रहा था, अचानक डो. साहब ने मुझे डोन किया, वह अपने किसी मामला में मुझ से बात करना चाहते थे, उनके ध्यान में ली यह बात न थी कि वह किताब के विषय में मालूम करें कि उसने मुझ पर क्या असर किया ? मैंने जुट उनसे कहा कि किताब में जो चीज़ें हैं उनके बारे में आप से कुछ पूछना चाहता हूं, रात में हम मिलें, मैंने इस मामला की उनको सूचना दी जो “सर्घट” से मेरे पास आया था, उन्होंने मेरी कोशिशों पर कोई बात नहीं की जिस में मैं अपने नातेदारों को उसके शिक होने का विश्वास दिलाने की कोशिश कर रहा था, हालांकि कुछ दिनों पहले तक मैं जुट ली उसी में डूबा हुआ था, फिर मैंने उन से कहा : क्या तुम्हें तअज्जुब नहीं कि मैं उन्हें वह सब कुछ कह रहा था जो आप मुझ से कहते थे ?

उन्होंने पूरे इत्मिनान से कहा : उन्हें पूरा यकीन था कि मैं किसी न किसी दिन दापत के लिखे मूझीद साबित हूंगा, फिर कहा यह सारी चीज़ें तुम से केवल आधी किताब पढ़ने से वाके हुं अगर तुम बाकी किताब ली पड़ लेते तो तुम्हारा क्या हाल होता ? और बहुत तेज़ी के साथ हंसने लगे.

कुछ दिनों के बाद मुझे मालूम हुआ कि मेरी वह रिश्तेदार “तनता” से सीधे “सर्घट” चली गई हमारे पास नहीं आई, वह मुझ पर गुस्सा थीं मेरे विषय में जानदान के तमाम बड़े लोगों से शिकायत कीं, दूसरे हड़ता अचानक मेरा दरवाज़ा जटजटाया गया, मेरा छोटा बच्चा देखने के लिखे गया फिर वह कहते हुं लौटा : अब्राहीम अल हरान....

“अल हरान” यह तो मेरी जाला ज़ाद बहन का पति है. क्या हुआ ? क्या वह नखे बकरे के साथ आये, अक नई नज़र के साथ अक नये मज़ार के लिखे. या फिर क्या हुआ ? इस बार मैंने पकड़ा इरादा कर लिया कि मेरा गुस्सा ज़ामोशी के बजाये सफ़ती के साथ ज़ाहिर होगा, मारपीट का मामला ही पेश क्यों न आ जाये. मैं सफ़त गुस्सा की हालत में गेट के ओर चल पड़ा. क्या देखता हूं कि “अल हरान” मुसाइहा के लिखे अपना हाथ बड़ा रहा है मैंने उसे अन्दर आने की दापत दी उसने इन्कार किया. फिर वह क्यों आया ? वह दिल लुलाने वाली मुस्फुराहट के साथ कहने लगा कि उसे “शेज मुहम्मद बिन अब्दुल पहाब” किताब चाहिये, मैं तअज्जुब से उसे देखता रहा और उसके करीब बैठ गया.

જાહલિયત કા ચે ઝબરદસ્ત કિલા મિસ્માર હો ચુકા થા. લેકિન કયો ? ઓર કેસે ? મેરા દોસ્ત ઇબ્રાહીમ ભાગતે હુએ આયા. ઓર ઇસ બાત પર ડટા હુઆ થા કિ તોહીદ કા સફર શુરૂ કરે, ઝરૂર ઉસકે પીછે કોઇ ખાસ કારણ હૈ પરના ઇતના બડા ઇન્કિલાબ બિના કિસી કારણ કે નહીં હો સકતા, કોઇ ચીઝ હૈ જો ઉસકે દિલ કી ગહરાઇયોં મેં અસર કર રહી હૈ ઓર ઉસે હકાઇક સે અવગત (આગાહ) કર રહી હૈ એક ઝમાને સે જિસ સે વહ ગાફિલ થા, મેરા ડર ઓર બેસુધપન કો દેખ કર ઉસને કહના શુરૂ કિયા, ઓર ઉસકે જુબાન સે નિકલને વાલા હર જુમ્લા (શબ્દ) ઇતના ભારી થા જેસે કિ ચોટી પર સે પત્થર લુઢક રહે હો. મેરે કાન ફટને લગે. ઉસને કહા :

મેરા બચ્ચા હમારી વાપસી કે બાદ મર ચુકા ! “ઇન્ના લિલ્લાહી વ ઇન્ના ઇલિહી રાજીઉન” યહ ચોથા લડકા હૈ જો એક કે બાદ દૂસરા મરા હૈ, જબ કભી બચ્ચા તીસરે સાલ તક પહુંચતા હૈ. અપને ભાઇસે જા મિલતા હૈ, ઇસકે બારે મેં ડાકટરી મશવરે કે બજાએ કિ હો સકતા હૈ માતા પિતા કે ખૂન કી કિસી ખરાબી કે કારણ મર્ઝ લાહક હો, ઇસકા ઇલાજ કરવાને કે બજાએ હમેશા કિસી ન કિસી મઝાર કી નઝર કરતા ઓર ઉસકી ઝિયારત કરતા, કભી “બનૂ સવીફ” કે ગાર કી ઝિયારત કરતા, લેકિન ઉસકા કુછ લાભ ન હુઆ, ઇસ મૂર્ખતા વ જુલ્મ કે બાવજૂદ મુઝે ઉસ પર તરસ આ રહા થા મુઝે ઉસ પર વાસ્તવ મેં દુખ હુઆ મેંને ઉસકા હાથ થામા ઓર ઘર મેં દાખિલ હુઆ ઓર ઉસ સે તફસીલાત સુનને લગા.

વહ “તનતા” સે અપની પત્ની કે સાથ ઘર લોટા વહ અપને સાથ બકરે કે કુછ હિસ્સે ભી લેતે ગયે જિસે “સચ્ચદ બદવી” કે ચોખટ પર ઉન્હોં ને ઝિબ્હ કિયા થા, જિહાલત કી તાલીમાત કા યહ આદેશ થા કિ કુછ હિસ્સે અપને સાથ લેતે જાયેં તાકિ બરકત ઉનકે ચાહને વાલોં મેં ભી બટ સકે, ચૂંકિ ઉસકી હિફાઝત અચ્છી તરહ સે નહીં કી ગઇ થી ઇસલિએ વહ સડ ગયા થા, ઓર જિસને ભી ઉસે ખાયા વહ બીમાર હો ગયા, ઉસે કિસી તરહ સે સબ્ર કિયે, ઓર બચ્ચા સખ્ત બીમાર હો ગયા, મા ને યહ સમઝા કિ અબ “સચ્ચદ બદવી” મુદાખલત (બાધા) કરેગે, લેકિન અફસોસ કિ બચ્ચા કી હાલત દિન બદિન ગિરને લગી, ડાકટર કે પાસ લે ગઇ બચ્ચા કો દેખ કર વહ ઘબરા ગયા, કિ મા ઇતને દિનો તક ઉસે તકલીફ મેં છોડે રહી ઉસકા મરઝ ચાર દિન પુરાના હો ચુકા થા. ડાકટર સોચ મેં પડ ગયા લેકિન માયૂસ (નિરાશ) નહીં હુઆ. ઓર દવાયે લિખા લેકિન બચ્ચા કમઝોર હો ચુકા થા, મર્ઝ કો બરદાશત ન કર સકા ઓર અલ્લાહ તઆલા કો પ્યારા હો ગયા.

બચ્ચા કી મૌત સે પરેશાનિયોં કા સિલસિલા શુરૂ હુઆ, યહ સદમા (દુખ) મા કી બરદાશત સે બાહર થા, વહ હોશ ખોદી, હર ચીઝ કો ગોદ મેં ઉઠા કર ઉસે થપકને લગતી જેસે કિ વહ ઉસકા બચ્ચા હૈ. બાપ ઇસ સદમા યા દુખ કે બાદ ગંભીરતા સે સોચને લગા, ઉસ પર યહ હકીકત સ્પષ્ટ હોને લગી કિ સારા મામલા અલ્લાહ હી કે હાથ મેં હૈ. જિસકા કોઈ સાઝીદાર નહીં હર સાલ ઉસકા મઝારોં કે લિએ જાના ઉસકો હાનિ કે અલાવા કોઈ ઓર ચીઝ ન દે સકા, ઉસને ઇસ બાત કો માન લિયા કિ હમારે બીચ કી બાતચીત ઉસકે કાનોં મેં ગૂંજ રહી થી ફિર વહ ખામોશ હો ગયા. મૈને ઉનકે દિલાસા કે લિએ કુછ જુમલે કહે જો આમ તોર પર એસે સમય પર કહે જાતે હૈં અભી ઉસકી બાત નામુકમ્મલ થી ઉસને મા કી તફસીલ નહીં બયાન કી ઇફાકા (રોગ મેં કમી) હુઆ યા નહીં ?

મૈને ઉસ સે કહા : મા કો અલ્લાહ તઆલા ને દુખ ઓર ગમ સે છુટકારા દે દિયા હોગા ?

જવાબ દિયા ઉસકા સર ઝુકા હુઆ થા ઉસકે ઘર વાલે કુછ મઝારોં ઓર ગિર્જાઘરોં કી ઝિયારત કે લિએ અડે હુએ થે, કિસી ભી નફસિયાતી ડો. કો દિખાને કે લિએ રાઝી નહીં બલ્કિ એક ઓરત કે પાસ લે ગયે જિસ કી એક “જિન” સે દોસ્તી હૈ, ઉસને ઉન્હેં કુછ લિખ કર દિયા ઇસ તરહ દિન બદિન ઉસકા રોગ બડતા રહા.

યહ દજજાલ જો કુછ કર રહે હૈં પૈસોં કે સાથ વહ ભી ખત્મ હો રહા હૈ. !

જબ ઉસને ઝબરદસ્તી કી ઓર કહા યા તો ડો. કો દિખાચે યા ઉસ સે તલાક (પત્ની ત્યાગ) લે લે ઇસલિએ કિ વહી ઉસકી ખરાબી કા કારણ હૈં ઉસકી મા નારાઝ હો ગઈ ઓર તલાક હી માંગને લગી ઇસ તરહ વહ ના ચાહતે હુએ ભી ઉસે તલાક દે દિયા.

ઇસ કે કહાની સે મુઝે બડા દુખ હુઆ, વહ કિતાબ જો ડો. જમીલ સે પ્રાપ્ત કિયા થા અપની ઝરૂરત કે બાવજૂદ મૈને ઉસે દે દિયા. કુછ દેર તક ઉસે ઉલટ પલટ કરતા રહા ઉસકે આખિર મેં જો બાતેં લિખી હુઈ થીં તેઝ આવાઝ સે પડને લગા જેસે કિ વહ અપને આપ કો સુના રહા હૈ, “નવાકિઝે ઇસ્લામ” શૈખુલ ઇસ્લામ મોહમ્મદ બિન અબ્દુલ વહાબ કી બાતેં” કયોંકિ જો અલ્લાહ તઆલા કે સાથ શિર્ક કરેગા અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ પર સ્વર્ગ નિષેધ (હરામ) કર દી હૈં તથા ઉસકા ઠિકાના નરક હૈં એવં અત્યાચારિયોં (ઝાલિમોં) કા કોઈ સહાયક ન હોગા. (સુરતુલ માયદા-૭૨)

ઇસી મેં ગેરુલ્લાહ કે લિએ ઝિબ્હ કરના ભી હૈં જેસે કોઈ “જિન” યા

કબર કે લિએ ઝિન્હ કરે.

સર ઉઠાયા, મુઝે ધૂરને લગા કિતાબ લિયા ઓર ચલા ગયા, થોડે દિનો બાદ લોટાને કા વાદા કિયા ઓર મુઝ સે કહા કિ મેં “તોહીદ” કે સફર કો પૂરા કરને કે લિએ કુછ ઓર કિતાબેં ઉસે દે દૂં.

ઇબ્રાહીમ ચલા ગયા, ઉસકા ચહ ભચંકર મામલા મેરે વજૂદ કો હિલા રહા થા, ચહ કિસી એક આદમી કી મુસીબત નહીં, કિસી જમાઅત કી પરેશાની નહીં, બલકિ ચહ બહુત સે મુલકોં મેં બહુત સે મુસલમાનોં કી મુસીબત હે, ખુરાફાત ઉન્હેં હકીકતોં સે અધિક પસંદ હે, ગુમરાહી હિદાયત સે અધિક ઉન્હેં પસંદ હે, બિદઅતેં ઉન્હેં સુન્નત સે અધિક દિલચસ્પ લગતી હે.

મેં ડો. જમીલ સે ફોન પર બાત કરના ચાહા ઉન્હેં ઇબ્રાહીમ કી બાતેં સુનાના ચાહ રહા થા લેકિન મુલાકાત નહીં હુઈ, મેં કતર મેં એક માહનામા (માસિક પત્ર) મેં કામ શુરૂ કર ચુકા થા, અદબ અરબી મેં અપરાધ કે વિષય મેં મઝમૂન (નિબન્ધ) લિખતા થા, એક દિન ફોન આયા, વઝારત દાખલા કા એક અધિકારી બાત કર રહ થા, મુઝે બુલા રહા થા ઇસ લિએ કિ મેં અપરાધ પર લિખને વાલા સહાફી (પત્રકાર) થા. એક વ્યક્તિ કે કતલ મેં જાંચ પડતાલ ચલ રહી થી મિસ્ત્રી કા કામ કરતા થા જિસકી લાશ દો દિન પહેલે એક થેલા મેં મિલી થી.

મેં સબ કામ છોડ કર વહાં પહુંચા તઅજજુબ કી બાત હે કિ ઇસ જુર્મ કી બુનિયાદ ભી શિર્ક પર મબની (નિર્ભર) થી, ઘોડા ઓર શાબદહ (જાદૂ) પર કાઈમ થી, મકતૂલ (નિહત) “જિન” સે દોસ્તી કા દાવા કરતા થા, મુશિકલ બીમારિયોં ઓર હાજતોં કો પૂરા કરને કે ઘમંડ મેં મુબ્તલા થા, સાથ હી સાથ વહ મિસ્ત્રી કા કામ ભી કરતા થા.

કાલિલ “સઈદ” કા રહેને વાલા થા, પરચ્યાસ વર્ષ સે અધિક ઉસકી ઉમ્મ થી, એક ઓરત સે વિવાહ કર ચુકા થા જિસ સે ઓલાદ નહીં હુઈ, ઉસે તલાક દે દિયા ઓર એક સત્તરહ વર્ષ કી લડકી સે વિવાહ કિયા લેકિન ઉસ સે ભી ઓલાદ નહીં હુઈ. ઉસકા અપના અન્દાઝા થા કિ ઉસકી પહેલી પત્ની ને બદલા લેને કે લિએ ઉસ પર જાદૂ કરા દિયા થા, જિસ કે કારણ ઉસે ઓલાદ નહીં હો રહી થી, ઉસ આદમી સે મિલા જો જવાન થા, ઉમ્મ ચાલીસ વર્ષ સે કમ થી, ઉસ સે ઇલાજ (ઉપચાર) ચાહા, ઉસ દજ્જાલ ઘોડા બાઝ ને ઇસ ઘડી સે ફાયદા ઉઠાના ચાહા ઇસ લિએ ઉસકે ઘર ગયા, ઝબરદસ્ત ખાને કે બાદ ઇસ ઘોડેબાઝ ને ઇત્ર (ખુશબુ) ઉદ (એક ખુશબૂ દાર લકડી) વગેરહ માંગા કિ “જિન” કી હાઝિરી કે

लिये यह जरूरी है, वह अपनी इस भूलसूत्र पत्नी को उसके पास छोड़ कर भरीदने के लिये चला गया।

ऐसे मौका पर क्या हो सकता है हमें अन्दाज़ा है उसने उसकी पत्नी पर दस्तदराज़ी की उसके साथ आबर् रेज़ी (सतीत्य हरण) करने की पूरी कोशिश की, वह भाग कर बाहर जाने लगी, अचानक पति से दरवाज़े पर मुलाकात हो गई, चूंकि वह अपनी पाकिट (पर्स) भूल गया था, उसने गुस्सा से पूरी कहानी सुनाई, पति गुस्सा हुआ और उसे लाठी से मारना शुरू किया यहां तक कि उस की मौत हो गई। अब उस लाश से छुटकारा पाने की कोशिश में था।

रात में निकला, एक थैला भरीदा, उसमें लाश डाल दिया, थोड़ी रात गुजर जाने के बाद उसे ले जाकर मैदान में ड़ेक दिया, घर आकर सारी निशानियों को मिटा दिया और समझा कि इस शैतान से छुटकारा मिल गया।

पुलिस को लाश मिलने के बाद उस की जोड़ में निकली दूकान पर जब पूछा कि किसने इसे भरीदा था, तो एक दूकानदार ने उसका पता दिया, पुलिस ने उसे पकड़ लिया, और उसके घर की तलाशी ली जिस से जुर्म की निशानियां मिल गई, पुलिस ने जबरदस्ती की जिस से पूरी तइसीलात सामने आ गई।

मेरा यहां हाज़िर होना इत्तिहाज़ न था बल्कि हर चीज़ अल्लाह की हिक्मत व तकदीर से जारी थी, मेरे ही सामने ऐसा मामला पेश आया जिसका संबंध अकीदह की गुमराही से था, ताकि मैं दूसरों से उस पर बहस व मुबाहि़सा कर सकूं। भुराईत कैसे रवाज़ पाती है, बिना किसी शक्ति के वह आसानी से कैसे फैल जाती है? क्या इसलिये कि उसकी तिज्जत करने वाले दूसरों से अधिक जहीन होते हैं?

यह परेशान लोग जो लाजों की संख्या में हैं, इन कामों के लिये क्यों आमादह व तैयार होते हैं, उस पर इमान क्यों लाते हैं? क्या यह जुतपरस्ती है यानी महसूस और होस चीज़ पर इमान लाना जो लोगों के दिमागों में हज़ारों सालों से रची बसी है? क्या यही जुतपरस्ती नये अन्दाज़ से लोगों पर असर अन्दाज़ हो रही है, और नइसियाती हालात उसका साथ दे रहे हैं जिस से वह इल कुल रही है?

क़ातिल और मकतूल इस जुर्म में ग़लत अकीदह के हैं, इस्लाम के नाम के अलावा कुछ भी नहीं जानते, मकतूल जादूगर है, जो अल्लाह के बन्दों में भुराई फैलाता है, जूट कहता है और दावे करता है कि उसका “जिन” से दोस्ताना है वह अच्छाई और भुराई अता करता है, तन्दुरस्ती व रोग दे सकता है यह सारी

થીઝેં વહ “જિન” કી સહાયતા સે કરતા હૈં યહ સબ શિક્ક હૈં જિસ સે લોગોં કો દુખ હૈ, રહા કાલિલ વહ અપની મુર્ખતા કી અધિકતા કે કારણ ઇસ અકીદહ મેં મુખ્તિલા હૈં કિ ઉસ જેસા એક ઇન્સાન ઉસે બચ્ચા દેને પર કાદિર હૈં અગર વહ સહીહ અકીદહ કા હોતા ઓર ઉસકે ઝેહન મેં યહ બાત હોતી કી અલ્લાહ તઆલા કા કોઇ સાઝીદાર નહીં લાલમ વ હાનિ અલ્લાહ તઆલા હી કે હાથ મેં હૈ, યહ બાતેં ઉસ કે દિલ મેં બિઠા દી જાતીં તો વહ કભી ભી એક ઘોકેબાઝ કે હાથ મેં ન ફસતા ઓર ઉસકા સચ્ચા અકીદહ એસે ઘોકેબાઝોં કે ફ્નદે મેં ગિરને સે ઝડૂર ઉસે બચાતા.

કઇ બાર યહ બાત દેખને મેં આઇ હૈં કિ કુછ અપને આપ કો ખુરાફત કે રવાજ દેને મેં લગા દેતે હૈં, ઉસકા દિક્કાઅ (રક્ષા) કરતે હૈં, ઉસકે લિઅે મારને મરને પર તુલ જાતે હૈં, હમ દેખતે હૈં કિ લોગ અપની મજલિસોં મેં બયાન કરતે હૈં કેસે ફ્લાં શેખ ને ઉસે મુસીબત સે છુટકારા દિયા, ફ્લાં શેખ અગર ઉસકા ઇલાજ ન કરતે તો વહ ઉસ સાલ ફ્લાં તરકકી હરગિઝ ન કર પાતા, વહ અપની પત્ની સે સખ્ત ઇખ્તિલાફ મેં થા ઓર દોનોં કે બીચ તલાક કી ઘડી આને હી વાલી થી કિ શેખ ને કુછ લિખ દિયા જિસે વહ અપને બગલ મેં રખ લિયા સબ મસાઇલ સમાપ્ત હો ગયે, યહાં મુઝે એક વાકિઆ યાદ આ ગયા, એક ખાતૂન કા જો જામિઆ અઝહર સે ફારિગ હો ચુકી થી, ઝરાઅત (ખેતી) મેં ઉસ ને P.H.D. કી કિઝ્મી ભી પ્રાપ્ત કી થી, અબ વહ વઝીર ઝરાઅત કી આફિસ કી મુદીર હૈ, યહ ઓરત જો P.H.D. હૈં ઉસકા પતિ એક દિન ઉસકે તકિયા કે નીચે એક તાવીઝ દેખા ઉસકે પિષય મેં અપની પત્ની સે પૂછા. ઉસને કહા કિ ઉસને લગભગ પરચાસ પોંડ ઉસ કે લિઅે ખર્ચ કિયે. તાકિ વહ ઉસકે દિલ કો અપને ઓર મોડ સકે, ચૂંકિ વહ કુછ દિનોં સે ઉસકે અન્દર કુછ બેરગબતી (અનિચ્છા) મહસૂસ કર રહી થી, ઉસકા નતીજા યહ નિકલા કિ પતિ ને ઉસે તલાક દે દિયા. ઇસ કિસ્સા કો ઉસકે વકીલ ને ખુદ બયાન કિયા, જો ઉસકે પતિ કે ખિલાફ મુકદ્દમા લડ રહા હૈ.

ખુરાફત બડ કર ચોટી પર પહુંચ જાતે હૈં, જબ ઉસમેં ખાસ જાનકારી રખને વાલે હઝરાત મશાઇખ વ મઝારાત કી ખુસૂસિયાત બયાન કરને લગતે હૈં, ફ્લાં “સચ્ચદહ” કી ઝિયારત શાદી ન હોને વાલી લડકિયોં કી શાદી કે ખાતિર હોગી, રોઝી કે મસાઇલ કે લિઅે ફ્લાં શેખ કી મઝાર કી ઝિયારત કરની ચાહિયે, ફ્લાં ખુજુર્ગ સચ્ચદહ બીબી કી કબ્ર કી ઝિયારત, મુહબ્બત, તલાક જુદાઇ કે મસાઇલ કો હલ કરને કે લિઅે કી જાએગી, બચ્ચોં કી બીમારી કે લિઅે કોઇ ઓર

क़द्व. यह सब ज़हुत ज़डी स़ाज़िशें हैं ज़िसके ज़़ारा लोले लाले लोर्गों को इंस़ा ज़ाता है ग़ोया कि उन्होंने क़ुरआन नही पडा:

“और अगर अल्लाह तआला तुज़ को कोर्ष क़ष्ट दे तो उसको दूर करने वाला अल्लाह तआला के सिवा कोर्ष नहीं है और अगर वह (अल्लाह तआला) तुज़ को कोर्ष लाल पहुंयाअे तो वह हर चीज़ पर पूरी कुदरत रभने वाला है.” (सूरतुल अनआम-१७)

शायद उन्होंने यह हदीस ली नहीं सुनी : “जिसने तापीज़ लटकाई उसने शिर्क किया” (इसको अहमद ने मुसनद में और हाकिम ने मुस्तदरक में रिपायत किया है)

पुराइत पर विश्वास करना केवल आम लोगों का या ज़हिलों का तरीका है, ज़ल्कि अरखे पडे लिजे और ज़डी ज़डी यूनीवर्सिटी से पडे-लिजे लोग ली इंस में डूजे हुअे हैं, इंस का मतलब यह हुआ कि यह पुराइत हर अेक पर असर अन्दाज़ हो सकती है, सिवाअे उन लोगों के ज़िन्हें सहीह अकीदह की नेअमत मिल गइ हो, इंस में कोर्ष शक नहीं कि आदमी ज़ब अल्लाह पर अपने इमान को मज़बूत करता है कि अल्लाह ही हर चीज़ का मालिक प रब है, उसका कोर्ष साज़ीदार प शरीक नहीं, ऐसा आदमी इमान की हिज़ाज़त में रहता है, अपने अकीदह के ज़़ारा महकूज़ रहता है, इसादी चीज़ें उस तक नहीं पहुंयती ज़ल्कि उसके इमान की यज़ान पर यह सारे पुराइत टुकडे-टुकडे हो ज़ते हैं. क़्यों? इंसलिअे कि उसने अपने मामला को अल्लाह के हवाले कर दिया.

अल्लाह पर ठोस इमान, सहीह अकीदह की प्राप्ति किताबों और यूनीवर्सिटी में नहीं मिलता ज़ल्कि यह ज़हुत आसान है, अल्लाह तआला ने उसे हर अेक की कुदरत में रभा है, ज़िस से कोर्ष इकीर अपने इकर के कारा महकूम नहीं रहता और न कोर्ष मालदार अपने माल की पज़ा से उसे समेट लेता है.

में यह ज़ाते लिजने में लगा हुआ हूं कि अयानक शोरो गुल होने लगा ज़िस के साथ तबला की तेज़ आवाज़ें ली हैं, ज़िस से रात को सुकून ग़ारत हो रहा है, यह शोर ज़राबर ज़ड रहा है, और पूरे मुहल्ला में गूंज रहा है, रागों और आवाज़ों का मुज़े अेक लम्बा तज़ुर्बा है, में समज़ गया कोर्ष मालदार पडोसन “ज़ार” (ज़ियारत) की महक़िले ज़शन कर रही है, और उसने ज़रूर अपनी सारी सहेलियों को यहां जुलपाया है, ज़े उस की तरह “जिन” के असरात से मुतअस्तिर हैं, यह पहली ज़ार नहीं है ज़ल्कि वह हर साल इंस तरह का ज़शन मुक़र्र करती है ताकि उस ज़िन को राज़ी कर सके ज़े उसके शरीर में ज़सता है.

ਮੈਂਨੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕੀ ਕਿ ਉਸ ਵਾਕਿਆ ਸੇ ਜਾਨ ਧੁਡਾਉ ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੇ ਜਸ ਮੇਂ ਨ ਰਹਾ, ਮੈਂ ਲਿਖਨਾ ਚੋਡ ਕਰ ਪੜਨਾ ਚਾਹਾ ਉਸੀ ਪਸੋਪੇਸ਼ ਮੇਂ ਥਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਏਕ ਟੋਸਟ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਾਏ ਜੋ ਅਝਰ ਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਆਲਿਮੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਥੇ, ਓਕਾਫ਼ ਓਰ ਅਝਰ ਕੇ ਫ਼ਦਾਰਾ ਮੇਂ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ, ਮੈਂਨੇ ਯੁਸ਼ੀ-ਯੁਸ਼ੀ ਉਨਕਾ ਫ਼ਸਤਿਕ਼ਜ਼ਾਲ (ਸਵਾਗਤ) ਕਿਆ. ਮੁਝੇ ਉਨਸੇ ਤਜਾਵਲੇ ਯਾਲ (ਪਿਧਾਰ ਪਿਨਿਮਯ) ਕਰਨਾ ਪਸਨ੍ਹ ਥਾ, ਸ਼ਾਯਦ ਉਸਕੇ ਫ਼ਰਾਰਾ ਮੇਂ ਉਸ ਸ਼ੋਰੇ ਗੁਲ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਸੇ ਫ਼ੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕੂੰ.

ਮੈਂਨੇ ਉਨਸੇ ਅਪਨੀ ਪੜੋਸਨ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਯਤ ਕੀ, ਹਮ “ਜ਼ਿਨ” ਓਰ ਲੋਗੋਂ ਕੀ ਉਸ ਸੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਕੇ ਪਿਧਯ ਮੇਂ ਜਾਤਯੀਤ ਕਰਨੇ ਲਗੇ, ਗੁਫ਼ਤਗੂ ਕੇ ਯੀਧ ਯਹ ਜਾਤ ਲੀ ਆਫ਼ ਕਿ ਜ਼ਹੁਤ ਸੀ ਓਰਤੇ ਟਾਪੇ ਕਰਤੀ ਹੈਂ ਕਿ ਵਹ ਉਨ ਪਰ ਸਵਾਰ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ, ਓਰ ਮਟੋ ਓਰ ਓਰਤੋਂ ਕੀ ਏਕ ਯਡੀ ਸੰਯਯਾ “ਝਾਰ” ਭਿਧਾਰਤ ਕੇ ਜਲਸੇ ਮੁਨਯਕਿੰਟ (ਆਯੋਜਿਤ) ਕਰਤੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਤਅਜ਼ਯੂਜ਼ ਕੀ ਫ਼ਨਿਤਹਾ ਨ ਥੀ ਜਯ ਮੈਂਨੇ ਟੇਜਾ ਕਿ ਵਹ ਆਦਮੀ ਜੋ ਅਝਰ ਕੀ ਯਡੀ ਕਿਤੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਉਸਕੀ ਏਕ ਸਗੀ ਯਹਨ ਥੀ, “ਜ਼ਿਨ” ਉਸ ਪਰ ਹਾਵੀ (ਗਾਲਿਯ) ਹੋ ਗਯਾ ਥਾ, ਉਸ ਕੇ ਪਤਿ ਸੇ ਲੜਾਫ਼ ਕੇ ਯਾਦ, “ਜ਼ਿਨ” ਨੇ ਉਸ ਕੇ ਟਾਹਿਨੇ ਹਾਥ ਕੋ ਕਫ਼ ਟਿਨ ਤਕ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਟਿਧਾ ਥਾ, ਓਰ ਉਸ ਸਮਯ ਉਸੇ ਓਡਾ ਜਯ ਉਨ੍ਹੋਨੇ ਉਸਕੇ ਯਾਤਿਰ “ਝਾਰ” ਕਾ ਜਸ਼ਨ ਮੁਕਰਰ ਕਿਆ, ਯੁਯੁਗ਼ ਯਾਤੂਨ ਨੇ “ਜ਼ਿਨ” ਓਰ ਯਹਨ ਕੇ ਯੀਧ ਅਮਨ ਕੇ ਸਾਥ ਜੁਨੇ ਕਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾਯਾ. ਉਸ ਸ਼ਾਰਤ ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਸ ਕੇ ਟਾਹਿਨੇ ਹਾਥ ਕੋ ਓਡ ਟਿਧਾ ਕਿ ਵਹ ਸਾਲ ਮੇਂ ਏਕ ਯਾਰ ਯਹ ਜਸ਼ਨ ਮੁਕਰਰ ਕਰੇ.

ਯਹ ਏਕ ਆਲਿਮ ਕੀ ਜਾਤ ਥੀ. ਮੁਝ ਪਰ ਯਾਮੋਸ਼ੀ ਤਾਰੀ ਹੋ ਗਫ਼. ਮੈਂ ਯੇਧਾਰੇ ਫ਼ਯ਼ਾਹੀਮ ਅਲ ਹਰਾਨ ਕੇ ਪਿਧਯ ਮੇਂ ਓਰ ਉਸਕੀ ਅਨਪੜ ਪਤਨੀ ਕੇ ਪਿਧਯ ਮੇਂ ਸੋਧ ਰਹਾ ਥਾ, “ਝਾਰ” ਕੇ ਪਿਧਯ ਮੇਂ ਫ਼ਤਨੇ ਯਡੇ ਆਦਮੀ ਕੀ ਜਯ ਯਹ ਜਾਤ ਹੋ ਤੋ ਯੇਧਾਰੇ ਫ਼ਯ਼ਾਹੀਮ ਓਰ ਉਸ ਕੀ ਪਤਨੀ ਕਾ ਕਯਾ ਕੁਸੂਰ ਹੈ, ਤਯਲਾ ਕੀ ਤੇਝ ਆਵਾਝੋਂ ਅਲੀ ਲੀ ਹਮਾਰੇ ਕਾਨੋਂ ਕੋ ਯਹਰਾ ਕਰ ਰਹੀ ਥੀ, ਹਮਾਰੀ ਯਾਮੋਸ਼ੀ ਉਨ ਜੂਨੂਲੀ ਆਵਾਝੋਂ ਮੇਂ ਯੋਫ਼ ਜਾ ਰਹੀ ਥੀ ਜੋ ਯਡੇ ਝੋਰ ਵ ਸ਼ੋਰ ਸੇ “ਜ਼ਿਨ” ਕੀ ਰਝਾ ਓਰ ਸ਼ੋਤਾਨੋਂ ਕੀ ਯੁਸ਼ਨੂਈ ਮੇਂ ਲਗੀ ਹੁਫ਼ ਥੀ.

ਉਸ ਅਝਰੀ ਆਲਿਮ ਕੇ ਸਾਥ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਯਤਮ ਹੋ ਯੁਕੀ ਥੀ, ਵਹ ਲੀ ਯੁਰਾਫ਼ਾਤ ਓਰ ਜ਼ਿੰਨਾਤ ਕੀ ਝੁਫ਼ੀ ਯਾਤੋਂ ਪਰ ਫ਼ਮਾਨ ਲਾਨੇ ਵਾਲਾ ਥਾ, ਮੈਂਨੇ ਮਹਸੂਸ ਕਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਮਯ ਫ਼ਨ ਯਾਤੋਂ ਮੇਂ ਓਰ ਯਹ “ਝਾਰ” ਕੀ ਤੂਫ਼ਾਨੀ ਆਵਾਝੋਂ ਮੇਂ ਯੋ ਯੁਕਾ ਹੈ.

ਸੁਯਹ ਮੇਂ ਟੇਲੀਫ਼ੋਨ ਕੀ ਫ਼ੰਟੀ ਪਰ ਜਾਗਾ, ਫ਼ੰਟੀ ਕਾਫ਼ੀ ਟੇਰ ਸੇ ਯਯ ਰਹੀ ਥੀ ਜਿਸ ਕਾ ਮਤਲਯ ਥਾ ਕਿ ਫ਼ੋਨ ਕਾਹਿਰਾ ਸੇ ਯਾਹਰ ਕਾ ਹੈ, ਮੈਂਨੇ ਫ਼ੋਨ ਉਠਾਯਾ, ਫ਼ੋਨ “ਸਫ਼ਟ”

से था और मेरे ખાલુ ફોન કર રહે थे, (यानी धब्राहीम अल हर्न) के सुसर वह मुझ से कह रहे थे कि वह सब कल सुबह पहुंचेंगे. अक अहम मसअला के ખातिर वह मेरे पास आने वाले थे. मैंने उन्हें ખुशआमदीद कहा, और कहा कि मैं उनका धन्तेजार कर्ंगा, मेरे पास धंस के अलावा कोय चारह नहीं था उस के कय सबब थे.

१-धंसलिये कि मैं उस आदमी की बडी धख्त करता था, उनकी आवाज में मैंने बडी आखिजी और मिसकीनी महसूस की, मैं किसी हाजतमन्द (धख्त) के सामने बडा नर्म हूं अपनी ताकत त्र उस की ખिदमत में लग जाता हूं. पूरी कोशिश करता हूं कि अल्लाह तआला मेरे द्वारा ખेर का दरवाजा ખोल दे, यह चीजें मेरा बहुत सा समय ले लेती हैं, और काई तकलीफ ली होती है लेकिन मैं अल्लाह तआला के पास सवाब की उम्मीद पर यह सब सह लेता हूं.

दूसरे दिन यह गमगीन (दुःખित) काइला पहुंचा जिस में मेरी ખाला, ખालू, उनकी बेटी, धब्राहीम अल हर्न की पत्नी थी जो अपने बेटे के वફात के बाद होश ખो चुकी थी, मैं धंस काइला के साथ बडे दर्दनाक हालत में ખो गया, बेचारी की हालत बहुत ही ખराब थी, उसके बाप ने बडे गम से धलतिખ (निवेदन) की. कि मैं अपने बच्चे से बात कर्ूं जो नफसियाती और असબी बीमारियों का माहिर है, और “अब्बासिया में दाइल धंसतिशफा” में काम करता है जो नफसियाती और असबી बीमारियों का दवाખाना है, ताकी उसे पहले दर्ज में જગહ मिल सके.

માં રો રહી થી ઉસે અપની ગલતિયો પર પછતાવા આ રહા થા, કિ ઉસને અપની નાદાની કે કારણ બીમારી કો યહાં તક પહુંચા દિયા થા, વહ ઇસ બાત પર ઝિદ કર રહી થી કિ બચ્ચી કા ઇલાજ મશાઈખ ઓર મઝારોં કે પાસ હોગા ન કિ કોકટરોં કે પાસ, ઉસને ઇબ્રાહીમ અલ હર્ન કે મામલા મેં ભી અપની ગલતી કા ઇતરાફ કિયા, લેકિન ઉસકા ઉઝર (બહાના) થા કિ યહ સબ કુછ ઉસને જિહાલત કી વખ સે કિયા હે, ઓર દસિયોં ઓરતોં યે દાવા કરતી થી કિ ઉન્હે ઉન મશાઈખ સે, મુખપિરોં સે, ઘોકા બાઝોં સે ફાયદા હુઆ, જેંસા કિ મસલ મશહૂર હે : “તજુર્બાકાર સે પૂછો તબીબ સે ન પૂછો”

અલ્લાહ કે ફઝલ સે હમને ઉસકે લિએ જગહ તલાશ લી, મેરે બચ્ચા ને કહા : ઉસકી હાલત કાખિલે ઇત્મિનાન હે માયૂસી કી બાત નહીં, બેપરવાહી ને યહાં તક મામલા પહુંચા દિયા, અક હફતા કે ઇલાજ સે ઉસકી હાલત બેહતર હોને લગી, બિજલી કે શાર્ટ કે દ્વારા ઉસ કા ઇલાજ કિયા ગયા, ઇસી દોરાન ઇબ્રાહીમ

અલ હર્શન ને મુઝે ફોન કિયા, મેને ઉસ સે કહા મેં બહુત ઝરૂરી કામ કે પિષય મેં ઉસ સે મિલના ચાહતા હૂં જબ વહ આયા તો મેને સારા મામલા ઉસે બતાયા, ઓર ઉસ સે કહા: ડોક્ટરોં કા પિયાર હૈ કિ ઉસ કો ઉસકે પતિ કે પાસ લોટા દેના ભી ઇલાજ કા એક હિસ્સા હૈ, મેને મહસૂસ કિયા વહ તોહીદ કી કિતાબોં કે પડને કે બાદ એક નએ ઇન્સાન મેં તબદીલ હો ચુકા થા. વહ શબ્દ જો ઉસ કી જુબાન પર ચડે હુએ થે ચાની મુસહફ કી કસમ, અંબિયા કી કસમ, ચા કભી કભાર ઓલિયા ઓર બુજુર્ગોં કી કસમ, વહ સારે શબ્દ બિલકુલ ખત્મ હો ચુકે થે. અબ વહ ઉસ આદમી કી તરહ ઝિન્દગી ગુઝાર રહા થા જો સિવાએ અલ્લાહ તઆલા કે કિસી ઓર કી ઇબાદત (ઉપાસના) ન કરતા હો, અલ્લાહ કે અલાવા કિસી ઓર સે ન ડરતા હો, અલ્લાહ કે અલાવા કિસી ઓર સે ઉમ્મીદ ન લગાતા હો, ઉસકી પત્ની કે લોટાને કે પિષય મેં જબ મેને બાત કી તો ઉસને લોટાને કે લિએ શર્ત રખી કિ ઉસ કે મા-બાપ પુરાને અકીદોં સે તોબા કર લેં, પત્ની કે બારે મેં ઉસને કહા કિ વહ ઉસ કા ઝિમ્મેદાર હૈ, મેને ઉન કે બીચ એક મજલિસ મુનઅકિદ (આયોજિત) કરવાઈ જિસ મેં ઉસ કી પત્ની કે અલાવા સબ લોગ થે ઇસલિએ કિ વહ દવાખાના મેં થી, ઉસકી સારી શર્તે ઉન લોગોં ને કુબૂલ કર લી થી.

દવાખાને મેં જબ ઉસને અપની પત્ની કી ઝિયારત કી તો ઉસકા કાફી લાભ હુઆ, ઉસકી ખુશી કા ઠિકાના ન થા જબ ઉસે પતા ચલા કિ ઉસને દોબારા ઉસે અપને નિકાહ મેં કુબૂલ કર લિયા, મેરે બરચા ને કહા કિ ઉસ કા અપને પતિ કે પાસ લોટના ઓર પતિ કા ઉસ કી ઝિયારત કરના અસલ મેં હકીકી ઇલાજ થા જિસ સે ઉસકી શફાયાબી જલ્દ હો સકી, ચૂંકી ચહ અપને મા-બાપ કી અકેલી ઓલાદ હૈ. ઉસકે બરચા કી વફાત સે ઉસકો બડા સદમા (હેસ, ચોટ) પહુચાં થા. ઓર ઉસ કે ઉપર સે ઉસકી તલાક હો ગઈ જિસ સે ઉસકી અકલ મુતઅરિસર હો ગઈ. લગભગ ચાલીસ દિન કે બાદ વહ દવાખાના સે નિકલી, ઉસ કે માતા-પિતા ઓર પતિ ઉસ કા ઇસ્તિકબાલ (સ્વાગત) કર રહે થે વહ ફોરન “સઈદ” ચલે ગયે.

ઇસ હાદિસા (દુર્ઘટના) કે આસાર અબ તક મેં અપને દિલ સે નહીં નિકાલ સકા, મેરે લિએ ચહ આસાન નહીં થા કિ મેં ઇસ ખુરાફાત કોં ચૂંઠી છોડ દૂં જો હર ઘડી દસિયોં લોગોં બલિક દસિયોં ઘરાનોં કો તબાહ વ બરબાદ કર રહે થે, ચહ મામલા સારે હી આલમેં ઇસ્લામ મેં હૈ, મેં અપને આપ સે પૂછને લગા કિ આબિર કયોં ચહ ખુરાફાત હમારે અલાકા શર્ક ઓસત મેં ફેલે હુએ હૈં, ચહ બે સરો પા (ઝુઠી) ચીઝેં હમારે સમાજ (SOCIETY) કા નાસૂર હૈ, જો હમેં તહઝીબ

(સભ્યતા) કા સાથ દેને સે રોકે હુએ હૈં.

મગરિબ ઓર યૂરપી સમાજ ભી ઇન ખુરાફાત ઓર બે સરો પા બાતોં સે ખાલી નહીં હૈં ઇસ કે બાવજૂદ વહ તહઝીબ કી લગામ લિએ હુએ તરકકી કે માર્ગ પર ચલ રહે હૈં.

હકીકત વહ હૈં કિ ઉન કી ખુરાફાત કા સરાસર સંબંધ રૂહ સે હૈં. વહ ઉસી કી ગુમરાહી મેં રહતે હૈં માદિયાત (ભૌતિક વાદ) સે ઉસ કા સંબંધ થોડા સા હૈં, ઇસીલિએ વહ ચીઝ ઉન કી તહઝીબ કી તરકકી મેં રૂકાવટ નહીં હૈં.

હમારે વહાં મશરિક મેં હમારી ખુરાફાત અકલ ઓર માદૂહ કે મનાફી હૈં, ઇસીલિએ હમારે વહ ખુરાફાત હમારી તબાહી કા કારણ બન રહે હૈં, હાલ (વર્તમાન કાલ) મેં ભી ઓર મુસ્તકબિલ (ભવિષ્યકાલ) મેં ભી.

ઇસ ઇજતિમાઇ બીમારી સે નિકલને કે લિએ કોઇ માર્ગ નહીં હૈં, સિવાએ અકીદહ કી પાકીઝગી (પવિત્રતા) કે, અકીદહ કો સારી આલાઇશોં (મલીનતા) સે પવિત્ર કરને કે બાદ હી વહ મુમકિન હૈં.

જબ તોહીદ જીવન કા ઉસલૂબ (તરીકા) બન જાએ, હમારી સકાફત (CULTURE) ઓર અકીદહ બન જાએ તો હમારી ઝિન્દગી સે વહ બાદલ અપને આપ છટ જાએગે, ખુરાફાત, મકકારી, જાદૂગરી, કહાનત, ઘોડે કે સારે બાદલ ખતમ હો જાએગે.

તાલીમ વ તરબિયત કે સારે ઇદારોં પર વહ ઝિમ્મેદારી હૈં કિ વહ ઉસ કે લિએ કોશિશ કરે, હમ જિસ હાલ મેં જી રહે હૈં વહ ઉસ સે ભી ઝ્યાદા તકલીફદેહ (કષ્ટદાયક) હૈં, જો કિ આપ ને ઇન પેજોં પર પડા હૈં, અગર આપ સો ઘર બિના કિસી તએયુન (FIXATION) કે ચુન લેં, ઓર ઉનકે બારે મેં જાનકારી પ્રાપ્ત કરે તો આપ ખુદ બ ખુદ ઇસ નતીજા પર પહુંચેગે કિ જો કુછ મેંને લિખા હૈં વહ તો બહુત હી કમ હૈં, હકીકત ઉસ સે ઝ્યાદા કડવી હૈં.

હે હમારે પાલનહાર હમ તેરી ઉતારી હુઇ વહ્ચી પર ઇમાન લાએ ઓર હમને તેરે રસૂલ કા અનૂકરણ કિયા, બસ અબ તૂ હમેં ગવાહોં મેં લિખ લે.

(સૂર: આલે-ઇમરાન-૫૩)

हुआन का पैगाम आप के नाम

- ✦ उस से ज़ालीम कौन है उसे अल्लाह की आयतें दीजाई जाय और वोह उसे ना माने. (सुर: कहक-१८, ५७ - सुर: जसिया-४५, ५-८)
- ✦ अल्लाह को छोड कर उसके बंदों को मत पुकारो.
(सुर: आराक-७, १८४-१८७ - सुर: युनुस-१०, २८-३५ - सुर: नहल-१५, २०-२१ - सुर: कहक-१८, १०२)
- ✦ अल्लाह शीर्क करने वालो को कभी माफ़ नहीं करेगा.
(सुर: नीसा-४, ४८, ११५)
- ✦ अकसर लोग इमान लाने के बाद भी शीर्क करते हैं.
(सुर: युसुफ-१२, १०५)
- ✦ अगर कोई नबी भी शीर्क करता तो उसके आमाँल भी ज़रबाई हो जाते.
(सुर: अनआम-५, ८३-८८ - सुर: धसरा-१७, ३८ - सुर: जुमर-३८, ५५)
- ✦ सीई अल्लाह से ही हुआ मांगो और वही हुआ कबुल करनेवाला है.
(सुर: बकर-२, १८५ - सुर: अब्राहीम-१४, ३८ - सुर: गाईर-४०, ५०
सुर: शूरा-४२, २५-२५)
- ✦ सब के सब अल्लाह के सामने झकीर और मुहताज हैं.
(सुर: फातीर-३५, १५)
- ✦ मुँह या जो कबरोमे हैं, सुन नहीं सकते.
(सुर: नमल-२७, ८० - सुर: फातीर-३५, २२)
- ✦ क़ियामत के दिन अपनी भरज़ी से कोई कीसीकी सीफ़ारीश नहीं कर पायेगा.
(सुर: बकर-२, २५५ - सुर: अनआम-५, ५१, ७०, ८४ - सुर: युनुस-१०, ३
सुर: मरीयम-१८, ८७)
- ✦ ज़ैब का इल्म शीई अल्लाह के पास है.
(सुर: आलेइमरान-३, १७८ - सुर: माईदा-५, ११५ - सुर: अनआम-५, ५८
सुर: हूद-११, १२३)

- ◆ ક્રીસી નબી કો ભી ગૈબ કા ઈલ્મ નહીં થા.
(સુર: માઈદા-૫, ૧૦૯, ૧૧૬-૧૧૭ - સુર: હૂદ-૧૧, ૨૫-૩૧)
- ◆ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ભી ગૈબ નહીં જાનતે થે.
(સુર: આલેઈમરાન-૩, ૪૪ - સુર: અનઆમ-૬, ૫૦ - સુર: આરાફ-૭, ૧૮૮
સુર: અનફાલ-૮, ૬૦)
- ◆ અલ્લાહ અપને રસૂલોંમેં સે જીસકો જીતના ચાહતા હૈ ગૈબ કા ઈલ્મ અતા કર દેતા હૈ. (સુર: આલેઈમરાન-૩, ૧૭૯ - સુર: જીન-૭૨, ૨૬-૨૭ - સુર: હૂદ-૧૧, ૪૯ - સુર: યુસુફ-૧૨, ૧૦૨)
- ◆ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ખુદ અપને ફાયદે ઔર નુકસાનકા કોઈ ઈખ્તિયાર નહીં રખતે થે. (સુર: આરાફ-૭, ૧૮૮)
- ◆ સારે રસૂલ બશર (ઈન્સાન) થે. (સુર: હૂદ-૧૧, ૨૫-૨૭ - સુર: ઈબ્રાહીમ-૧૪, ૧૦-૧૧ - સુર: મુઅ્મીનુન-૨૩, ૨૩-૨૪, ૩૨-૩૪, સુર: હજ્જ-૨૨, ૭૫)
- ◆ નબી (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ભી એક બશર ઔર રસૂલ થે.
(સુર: ઈસરા-૧૭, ૯૦-૯૬ - સુર: ફહફ-૧૮, ૧૧૦ - સુર: મુઅ્મીનુન-૨૩, ૩
સુર: ફુસ્સીલત-૪૧, ૬)
- ◆ અલ્લાહ ઔર ઉંસકે રસૂલ કે મુકાબલેમેં બાપ, દાદા ઔર બુઝુર્ગોં કે પીછે મત ચલો. (સુર: બકર-૨, ૧૭૦ - સુર: માઈદાહ-૫, ૧૦૪ - સુર: લુકમાન-૩૧, ૨૧- સુર: અહઝાબ-૩૩, ૬૬-૬૮)
- ◆ સીફ ગુમાન ઔર અટકલો કે પીછે મત ચલો. (સુર: અનઆમ-૬, ૧૨૮)
- ◆ અકસરીયત કે પીછે મત ચલો.
(સુર: અનઆમ-૬, ૧૧૬ - સુર: આરાફ-૭, ૩, ૭૦-૭૧)
- ◆ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) કી ઈતાઅત હી નીજાત કા બહેતરીન ઝરીયા હૈ. (સુર: આલેઈમરાન-૩, ૧૨, ૩૧-૩૨, - સુર: નીસા-૪, ૫૯, ૬૪-૬૫, ૬૯, ૮૦, ૧૧૫ - સુર: માઈદાહ-૫, ૯૨ - સુર: અનફાલ-૮, ૨૦)
- ◆ જો અલ્લાહ ઔર ઉંસકે રસૂલ દે બસ ઉંસમે હી રાઝી રહો.
(સુર: અહઝાબ-૩૩, ૩૬ - સુર: હશર-૫૯, ૭)